

מסכת חגיגה דף י.

מעוות לא יוכל לתקון זה הבא על הערוה....	משנה - דוקא הוליד (שלא אסרה על בעלה)	ברייתא אפילו לא הוליד (שאסרה על בעלה)
1 (ברצון)	אחותו פנויה	אשת איש
2 ואיבע"א הא והא באשת איש.....	באונס	ברצון
3 ואיבע"א הא והא באונס	אשת ישראל	אשת כהן
<p>"והיא לא נתפשה" אסורה, הא נתפשה (אונס), מותרת, ואי זו? זו אשת ישראל, ומדכתיב "היא", מיעוטא הוי לומר לך אחרת שאע"פ שנתפשה, אסורה, וזו אשת כהן.</p>		

"וליוצא ולבא אין שלום", מקרא הוא בזכריה, ודרשוהו כאן ליוצא מן התורה ובא לו לדברים אחרים.	
רב	כיון שיוצא אדם מדבר הלכה לדבר מקרא, שוב אין לו שלום, שאין הוראה מדבר מקרא, שהמשנה מפרשת סתימת התורה.
שמואל	זה הפורש מתלמוד למשנה, שאין הוראה נכונה בדבר משנה, שכמה משניות יש שאין דבריהן מכוונין, ותירצום בני הש"ס הכא במאי עסקינן, חיסורי מחסרא, הא מני רבי פלוני ואין הלכה כמותו.
ר' יוחנן	אפילו מש"ס ירושלמי לש"ס בבלי.

• משנה

היתר נדרים	פורחין באויר, שמעט רמז יש במקרא ואין להם על מה שיסמכו, אלא שכן מסור לחכמים בתורה שבע"פ.
הלכות שבת, חגיגות, והמעילות	הרי הם כהררים התלויין בשערה, שהן מקרא מועט והלכות מרובות.
הדינין והעבודות הטהרות והטמאות ועריות	יש להם על מה שיסמכו, והן הן גופי תורה.

מסכת חגיגה דף י

- **ברייתא חולק על משנתנו שהיתר נדרים יש להם על מי לסמוך.**

תניא אומר	יש להם על מה שיסמכו...	אמר רבא, לכולהו אית להו פירכא, לבר מדשמואל דלית ליה פירכא
רבי אליעזר	כתיב "כי יפליא" בערכין וכתיב "כי יפליא" בניזיר, אחת הפלאה לאיסור ואחת הפלאה להיתר. הפלאה לשון פירוש, אחת כשפירש ונדר ואסר עצמו בנדר, ואחת שחוזר ומפרש לפני החכם ואומר שלא לדעת כן נדרתי, ויש לי חרטה, ומתוך כך בא לידי היתר.	דלמא כר' יהודה משום ר' טרפון דאמר בב' שהיו יושבין, ובא א' לפניהם, ואמר א' הריני נזיר ע"מ שהוא נזיר וכו', אין א' מהם נזיר, שלא ניתנה נזירות בתלייה ובספק אלא בהפלאה ודאית מפורשת.
רבי יהושע	"אשר נשבעתי באפי", באפי נשבעתי וחזרת בי. כיון שנשבע "באפי" ולא מתוך דעת מיושבת, יכול לשאול עליו ולומר שלא לדעת כן נדרתי, ומתירין לו.	דלמא הכי קאמר, באפי נשבעתי, ולא הדרנא בי.
רבי יצחק	"כל נדיב לבו" אם עודנו לבו נודבו עליו, יביאו, ואם מתחרט, יתירו לו.	דלמא לאפוקי מדשמואל, דאע"ג שלא הוציא בשפתיו הוי נדר.
חנניה בן אחי רבי יהושע	"נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך" מדקאמר "ואקיימה", מכלל דאם רצה שלא לקיים, מתירין לו.	דלמא כרב גידל אמר רב שמכאן ילפינן שנשבעין לקיים המצוה כדי שימהר ויזדרז לקיימה.
רב יהודה אמר שמואל	"לא יחד דברו", הוא אינו מוחל, אבל אחרים מוחלין לו.	לית בה פירכא , היינו דאמרי אינשי, גריד אחד של פלפל חריף עדיף ממלא סל דלועין.

- **משנה - הלכות שבת..... כהררים התלויים בשערה.... מקרא מועט והלכות מרובות.**

- **קושית הגמ' - טובא אזהרות כתיבי בשבת, מאי מקרא מועט דקאמר מתניתין?**

- **לכדר' אבא, דאמר החופר גומא בשבת ואין צריך אלא לעפרה, אע"פ שהבנין בנוי, אינו חייב משום בונה.**

- **ולא מיבעיא לר' שמעון שאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה, אלא אפילו לר' יהודה דפליג בהקובר**

את המת, משום שמתקן במה שמוציא את המת ואין שם קלקול, אבל כאן בגומא, מקלקל הוא את חצירו, ופטור.

- **וזה שחייב דוקא במלאכת מחשבת, וכשחופר גומא ואין צריך אלא לעפרה, והגומא הוי קלקול ולכן פטור שאינה**

מלאכת מחשבת, זה (וכיוצא בו) **מקרא מועט**, שיש קצת רמז מן התורה, דלא כתיבא אלא במשכן, ומשום דסמך

פרשת שבת לפרשת משכן, למדין מלאכת מחשבת לשבת.

מסכת חגיגה דף י:

- משנה - חגיגות..... כהררים התלויים בשערה.... מקרא מועט והלכות מרובות.
- קושית הגמ' - דין חגיגה כתיב בפירוש "וחגותם אותו", מאי מקרא מועט כהררים התלויים בשערה דקאמר מתניתין?

תירוץ הגמ' - אין ללמוד מקרא מפורש, דהא.....	קושית הגמ' - הא יש ללמוד מקרא מפורש, דהא.....
ממאי דהאי "וחגותם אותו חג לה" קרבן חגיגה, דלמא חוגו חגא קאמר רחמנא, שירבו בשמחת הרגל, ואין הכוונה להקריב קרבן?	ע"כ הוי קרבן חגיגה, שמשה אמר לפרעה "ויחגו לי במדבר", וזה היה בקרבנות, וכמו שאמר שם "גם אתה תתן בידנו זבחים ועולות".
ודלמא זה שאמר ויחגו לי במדבר, היינו באכילה ושתייה, וזבחים היינו שחיטת חולין ולא קרבנות, וא"כ אין הכוונה במילת "חג" להקריב קרבן?	זה לא מסתבר, שמוכח מהפסוק "לא ילין חלב חגי עד בקר" שהוי קרבן, דאם חג היינו שמחה ולא קרבן, מה ענין חלב אצל שמחה? ואלא ע"כ חג היינו קרבן.
ודלמא לעולם "חג" היינו שמחה, וזה שנאמר לא ילין חלב חגי, היינו דאם באת להקריב קרבנות נדריך בחג, יש מצוה שלא ילינו חוץ למזבח בעלות השחר?	א"כ למה נאמר בחג, הלא כל השנה כולה יש מצוה שלא ילין חלב חג עד בקר, וכמו שמצינו אצל קרבן עולה "כל הלילה עד הבקר", אלא ע"כ "חגי" היינו קרבן חגיגה, וקמ"ל שיש דין בשאר קרבנות כמו בעולה שלא ילין החלב.
ודלמא לעולם "חג" היינו שמחה ולא קרבן חגיגה, ומלבד העשה שלא ילין החלב, יש עוד לאו מיוחד בקרבנות שמביאין בחג שלא ילין חלב חגי.	ליכא למימר הכי, דהא יש עוד לאו של "ולא ילין מן הבשר..... לבקר", וא"כ יש עשה ולא כל השנה כולה, וע"כ "חגי" היינו קרבן חגיגה.
ודלמא לעולם "חג" היינו שמחה ולא קרבן חגיגה, ומלבד העשה ולא תעשה שלא ילין החלב, יש עוד לאו מיוחד בקרבנות שמביאין בחג שלא ילין חלב חגי, ונמצא ביו"ט עובר בשני לאוין ועשה.	יש גזרה שוה "מדבר מדבר", דכתיב "ויחגו לי במדבר", וכתיב "הזבחים ומנחה הגשתם לי במדבר", מה להלן זבחים, אף כאן זבחים, וא"כ ראינן שחג הוי לשון של קרבן חגיגה, וזה ראייה גדולה, וא"כ אמאי נקרא מקרא מועט?
<p>למסקנת הגמ' כיון דילפינן שחג היינו קרבן חגיגה מג"ש של מדבר מדבר מדברי קבלה (ספר עמוס), ודברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן, הלכך זה שחג היינו קרבן חגיגה, רמז בעלמא היא, ונחשבת מקרא מועט כהררים התלויים בשערה.</p>	

מסכת חגיגה דף י-יא.

• משנה - מעילות..... כהררים התלויים בשערה....מקרא מועט והלכות מרובות.

• קושית הגמ' - דין מעילות מיכתב כתיבן, מאי מקרא מועט כהררין התלויין בשערה דקאמר מתניתין?

קושית...	וזהו כהררין התלויין בשערה שאין להבין מקרא, וצריך תורה שבעל פה..	תירוץ...
קושית רבא - מאי קושיא, דלמא שאני מעילה דילפי חטא חטא מתרומה, מה התם בתרומה ילפינן מ"גם אתם" לרבות שלוחכם, אף כאן שלוחו של אדם כמותו.	וזהו כהררין, שיש לתמוה ולומר, וכי שליח זה חטא שהוציא מעות הקדש, ובעל הבית מתחייב קרן וחומש ולהביא אשם מעילות, והרי ידוע לנו בכל הש"ס שאין שליח לדבר עבירה שיהא שולח מתחייב על ידי שלוחו.	רמי בר חמא - דתנן בעל הבית שהיה בידו מעות הקדש, ונתחלפו במעותיו, ונתנן בשוגג לשליח, ואמר בעה"ב להשליח ליקח לו חלוק או טלית, אם עשה שליחותו, בעל הבית מעל.
קושית רב אשי - מאי קושיא, מידי דהוה אשאר כל מוציאין מעות הקדש לחולין בשוגג שימעלו, אף זה בשוגג הוציאן, דכיון שביטל המשלח שליחותו, הוה ליה איהו מוציא.	וזהו כהררין דנהי דבעל הבית פטור, דכיון דנזכר, אןן סהדי דתו לא ניחא ליה בשליחותיה דהאיך, ומהשתא לאו שלוחו הוא, ומיהא שליח מאי קעביד.	רבא - דתניא נזכר בעל הבית שהן של הקדש עד שלא יגיע שליח אצל חנוני, ולא נזכר שליח, והוציאן, שליח חייב.
קושית הגמ' - ומאי קושיא, דלמא כדשמואל, דאמר שמואל הכא בגזבר המסורות לו אבני בנין עסקינן, שבכל מקום שהיו מונחות האבנים, אפילו קודם שנטל אותן הגזבר לעצמו, הוי ברשות הגזבר, ולכן מובן שגזבר לא מעל בנטילת חפץ עד שנותן לחבירו, שאז הוציא מרשות הקדש.	וזהו כהררין, שכיון שנטל כבר את החפץ מרשות הקדש, מה ההבדל בין המקרה שנטל את החפץ לעצמו, שאז אינו מועל, לבין המקרה שנתנו לחבירו, שאז הוא מועל.	רב אשי - דתנן נטל אבן או קורה של הקדש, הרי זה לא מעל, נתנה לחבירו, הוא מעל, דכיון שנתנן לו, הוציאן מיד הקדש לחולין, וחבירו לא מעל בכל שיעשה הוא בה, דהא דידיה היא, ועליה דהאיך לשלומי להקדש כדכתיב "ואשר חטא מן הקדש ישלם".
קושית הגמ' - ומה קושיא, דלמא כדרב, דאמר רב כגון שהניחה על פי ארובה ולא קבע אותה בבנין, ואין זה שינוי מעשה ולא מעל עד שנהנה מן ההקדש ודר בו תחת האבן או קורה.	וזהו כהררין, שהרי כשקבעה בבנין וקנייה בשינוי הרי מעל, ומה ההבדל בין אם דר תחת האבן או קורה ונהנה מהן, או לא.	גמרא - אלא מסיפא, בנאה בתוך ביתו, הרי זה לא מעל, עד שידור תחתיה בשוה פרוטה.
<p>לעולם כדרבא, שנוכר בעל הבית ולא נזכר שליח, שליח מעל, ואין להקשות שזה כמו כל מי שהוציא מעות הקדש בטעות, דהא בסתם מעילה, הבעל הבית ידע שהיה לו מעות הקדש והיה צריך לעיין ולהזהר יותר במעשיו, אבל השליח לא ידע כלל שהיו מטבעות של הקדש ברשות בעל הבית שיהא צריך לזוהר, ואעפ"כ השליח מעל, וזה כהררין התלויין בשערה שמקורו ממסורת בעל פה על ידי החכמים.</p>		